

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 353/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen sairauksien diagnosoinnin, hoidon ja seurannan toteutumisesta koronaepidemian aikana ja syntyneiden hoitojonojen sekä hoitovajeen purkamisesta ja ennalta ehkäisemisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaa /kok. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 353/2020 vp:

Miten hallitus aikoo edistää potilaiden hakeutumista välttämättömään hoitoon koronakriisin aikana, millaisin toimin huolehditaan puolikiireellisten ja pitkäaikaisten, jatkuvaa seurantaa vaativien sairauksien hoidosta sekä uusien oireiden välttämättömästä selvittelystä ja kuntoutuksesta koronaepidemian aikana, millaisin toimin ja voimavaroin varaudutaan hoitojonojen ja hoitovajeen purkamiseen koronakriisin aikana ja sen jälkeen, aikooko hallitus laatia suunnitelman uusintakutsuille syöpäseulontoihin niille, jotka eivät päässeet seulontaan vuonna 2020 koronakriisin vuoksi, millaisin toimin ja ohjein aiotaan edistää sitä, että kotona karanteeninomaisissa olosuhteissa olevat yli 70-vuotiaat ja riskiryhmiin kuuluvat ihmiset saavat koronakriisin aikana terveytensä ja toimintakykynsä kannalta tarpeellisen terveydenhoidon ja kuntouksen, mihin toimiin on ryhdytty valtakunnallisen määrittelyn tekemiseksi siitä, mikä on päivystyksellistä, kiireellistä, puolikiireellistä ja kiireetöntä sairaanhoitoa, millä toimin hallitus ehkäisee ja vastaa kasvaviin mielenterveysongelmiin sekä miten on tarkoitus vahvistaa puutteellista mielenterveyshoidon perustasoa, millaisiin toimiin on ryhdytty, ettei suojavarustepula estä tarpeellisen terveydenhoidon ja kuntoutuksen saamista eikä vaikeuta turvallisen hoidon toteuttamista tai epidemian taltuttamista, mihin toimiin ryhdytään vastaanottojen koronaturvallisuuden ja suojavarusteiden asianmukaisen käytön varmistamiseksi, mihin toimiin ryhdytään testausstrategian täydentämiseksi, niin että olemassa oleva kapasiteetti tulee hyödynnetyksi ja vähintään 10 000 testin tavoite päivittäin saavutetaan, miten hallitus tulee ottamaan huomioon koronakriisistä aiheutuvat hoitojonot ja kuntien vaikean taloudellisen tilanteen osana hallitusohjelman mukaista hoitotakuun määräaikojen lyhentämistavoitetta ja milloin hallitus tuo eduskuntaan esitykset hoitotakuun uudistamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisesta?

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 353/2020 vp

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Vaikka valmiuslain perusteella annetulla asetuksella on kiireettömän hoidon antamisen säädöksiin määritetty poikkeuksia, kiireellinen hoito, hoidon tarpeen arvio sekä erikoissairaanhoidossa lähetteen arviointi on edelleen tullut tehdä terveydenhuoltolaissa säädettyjen määräaikojen puitteissa.

Terveydenhuollossa palveluiden kysyntä ja tarjonta ovat vähentyneet koronaepidemian aikana, kun voimavaroja on suunnattu varautumiseen. Erikoissairaanhoidossa sairaanhoitopiirit ovat kouluttaneet muun muassa leikkaussalihenkilökuntaa tehohoitoon sekä lisänneet tehohoitopaikkoja, joka on osaltaan johtanut kiireettömien leikkauksien vähentämiseen. Palvelutarjonnan supistumisen lisäksi vastaanottokäynnit ovat vähentyneet kansalaisten jätettyä saapumasta vastaanotolle.

Hoidon tarve erikoissairaanhoidossa on vähentynyt myös liikenteen ja liikkumisen vähentymisen myötä, joka on vähentänyt onnettomuuksien määrää. Kun erityisesti iäkkäät ja pitkäaikaissairaat ovat vältäneet kontakteja, ovat myös heidän hengitysinfektionsa vähentyneet. Tämä osaltaan selittää sitä, että pitkäaikaissairauksista kuten astmasta, keuhkoahaumataudista ja sydänsairauksista kärsivät ovat mahdollisesti voineet paremmin. Tämä palveluiden tarpeen väheneminen koskee myös lapsia.

Kiireellinen hoito on pystytty antamaan kaikille sitä tarvitseville. Fyysisten vastaanottokäyntien vähentyessä on reaaliaikainen etäasiointi samanaikaisesti yleistynyt muun muassa psykiatriassa. Kansalaisilla on ollut käytössä Omaolo oirearviointi ja puhelinpalvelu Päivystysapu 116117 ja niitä on voimakkaasti kehitetty. Suomessa on onnistuttu rajoittamaan epidemian etenemistä, ja sairaalat ovat nyt alkaneet palata kiireettömässä hoidossa takaisin normaalitilanteeseen.

Kansalliseen seulontaohjelmaan kuuluvien rintasyövän ja kohdun kaulaosan syöpäseulontojen järjestäminen on kuntien tehtävä. Epidemiatilanne ei ole poistanut tätä velvollisuutta kunnalta. Kunnan on myös jaettava riittävästi tietoa seulonnan sisällöstä ja vaikutuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriö on yhdessä Terveyden ja Hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa ohjeistanut toimintakenttää usein tavoin yli 70-vuotiaiden ja riskiryhmiin kuuluvien palveluista. THL on myös kerännyt tietoa psykiatristen palveluiden käytöstä ja palveluiden saannissa tapahtuneista muutoksista. Tänä vuonna julkaistun kansallisen mielenterveysstrategian toimeenpano etenee epidemiasta huolimatta. Siinä painopiste on erityisesti perustason palveluiden parantaminen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suojarusteiden tilanne on parantunut täydennys Hankintojen myötä ja oikean käytön ohjeistuksella. Kotimainen tuotanto on käynnistymässä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut kansallisen Covid-19 testausstrategian ja testauskapasiteettia on terveydenhuollon toimesta pystytty jatkuvasti nostamaan. Samalla testauskriteereitä on laajennettu niin, että näyte COVID-19-tutkimusta varten otetaan kaikilta henkilöiltä, joilla on koronavirusinfektioon sopivia oireita tai joilla terveydenhuollon ammattihenkilön arvion perusteella on aiheutta epäillä koronavirustartuntaa. Alueellisesti tartuntataudeista vastaavat viranomaiset antavat tarkempia ohjeita testauksen toteuttamista ja kohdentamista koskien.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 353/2020 vp

Suomen koronavirustestauskapasiteettia on tällä hetkellä noin 9 600 testiä päivässä (tilanne 22.5.2020) ja 10 000 testin päivittäiskapasiteetti saavutetaan kesään mennessä. Merkittävin syy sille, ettei testauskapasiteetti ole vielä ollut täysimääräisesti käytössä on se, että covid-19-tautia ja siihen viittaavia oireita esiintyy Suomessa vähenevästi. Covid-19-taudin vähentymistä kuvaa laskeva tapausmäärä. Myös positiivisten näytteiden osuus kaikista otetuista näytteistä on laskenut, mikä osoittaa sen, että testausta on Suomessa tehty matalalla kynnyksellä.

Hallitus tulee lisätalousarviossa esittämään kunnille ja sairaanhoitopiireille lisärahoitusta koronakriisin kustannusten peittämiseen ja siten sairaaloiden toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen. Hallitus jatkaa hallitusohjelman mukaista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen lainsäädännön valmistelua ja samoin jatketaan muuta hallitusohjelman mukaista lainsäädännön valmistelua muun muassa hoitotakuun osalta.

Helsingissä 25.5.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru